

## 26B:7

### Fråga om vattenmätarens tillförlitlighet.

Makarna K. äger en fastighet i Mörbylånga kommun, vilken ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning och är ansluten till dess ren- och spillvattennät. Fastigheten är bebyggd med ett fritidshus om 52 m<sup>2</sup>. Makarna erhöll va-bygglov hösten 1983. Den 18 september 1984 installerades vattenmätare i fastigheten. Vattenmätaren byttes den 18 oktober 1990. Familjen K:s normalförbrukning av vatten är cirka 33 m<sup>3</sup>/år. För perioden den 11 augusti 1989 – den 1 juli 1990 avlästes en levererad renvattenmängd om 234 m<sup>3</sup>.

Makarna K. yrkade att Va-nämnden fastställer att de för perioden den 11 augusti 1989 – den 1 juli 1990 skall debiteras efter en förbrukning om endast 9 m<sup>3</sup>.

Kommunen bestred yrkandet.

Makarna anförde: Familjen består av fyra personer; två vuxna och två barn, 18 respektive 9 år gamla. Fastigheten bebos normalt cirka åtta veckor per år. Under den tidsperiod som omfattas av yrkandet var fastigheten dock bebodd endast tre veckor. I huset finns en varmvattenberedare som rymmer 20 liter och barnen har fått lära sig att duscha så att vatten finns kvar i beredaren till samtliga i familjen. Makarna stänger alltid av vattnet när de lämnar huset. Det finns en kran före och en kran efter mätaren. Båda finns inomhus och stängs alltid av, i likhet med kranen till varmvattenberedaren. Ute i gatan finns ytterligare en kran, vilken vanligtvis inte stängs av. Säkerhetsventilen på varmvattenberedaren byttes under år 1990. Ingen har sett något läckage eller spår därav. Från det att mätaren installerades och fram till den 11 augusti 1989 var förbrukningen i genomsnitt 3 m<sup>3</sup> per vecka. Från mätarbytet och fram till den 11 juli 1991 förbrukade de 13 m<sup>3</sup>. Den höga mätarsiffran, vilken gav en förbrukning om 234 m<sup>3</sup>, måste bero på fel i räkneverket. Den provning som kommunen låtit utföra av vattenmätaren gjordes nog enligt alla regler, men räkneverket kontrollerades inte. Makarna har frågat den man som utförde provningen om även räkneverket kontrollerades, men så var inte fallet. Mannen sade att det var där felet kunde vara. – Makarna undrar om inte anledningen till att gamla mätare byts ut är att dessa är mycket felaktiga.

Kommunen anförde: Den mätare som installerades år 1984 var renoverad och testades med godkänt resultat den 30 augusti 1984. Under perioden 1984–

1990 var årsförbrukningen 6 m<sup>3</sup>, 31 m<sup>3</sup>, 27 m<sup>3</sup>, 29 m<sup>3</sup>, 106 m<sup>3</sup> och 234 m<sup>3</sup>. Med anledning av förbrukningen om 234 m<sup>3</sup> begärde fastighetsägaren kontroll av mätaren. Mätaren monterades ned den 18 oktober 1990 och testades av auktoriserad mätplats den 24 oktober samma år. Mätaren befanns uppfylla kraven för mätnoggrannhet. Med hänsyn till den ökade förbrukningen och mätarens testresultat är det sannolikt att vatten läckt ut i anläggningen efter mätaren. Eftersom fastighetsägarna inte hittat någon läcka eller rinnande toalett faller misstanken på varmvattenberedaren. Kommunen har under årens lopp haft ett flertal fall där varmvattenberedarens säkerhetsventil läckt och vattnet runnit ut via nödutloppet. Det är allt för vanligt att detta nödavlopp dras ned i en golvbrunn, vilket gör ett läckage svårt att upptäcka i tid. Vid en okulärbesiktning av fastighetens va-installation den 20 februari 1991, utförd av byggnadsnämndens VVS-ingenjör, konstaterades att säkerhetsventilen var bytt och att läckage förelegat enär spår av utläckande vatten fanns på en avtappningsventil, placerad under säkerhetsventilen. Makarnas uppgifter om hur de skött sin va-installation ifrågasätts inte, men även om de två kranarna på den inkommande ledningen varit stängda kan vatten ha passerat. Byte av packning i varmvattenberedaren är ingen garanti för att det inte förekommer läckage. Genom att dra åt för hårt kan man deformera avstängningsventilen, vilken sitter i anslutning till varmvattenberedaren. Kalkavlagringar kan uppstå genom att smutspartiklar sätter sig i säkerhetsventilen, vilket innebär ständigt läckage. När kommunen gjorde mätarbytet i fastigheten öppnade en man som var där för att byta säkerhetsventilen. Vid ett annat besök i fastigheten den 20 februari 1991 öppnade en dam, M.S. Hon påstod att hon tidigare sett spår av att det runnit från skvallerröret i beredaren. Det är således fullt möjligt att det förekommit läckage i säkerhetsventilen. Det är inte osannolikt att hela överförbrukningen kommit ur denna ventil. Från säkerhetsventilen går skvallerröret till duschutrymmet. Eftersom läckage förekommit och då utläckande vatten belastat såväl vatten- som avloppsanläggningen kan reduktion av bruksavgift inte ske. – Byten av vattenmätare sker inte planlöst. Det åligger leverantören av vatten att ta in mätare för översyn med visst intervall.

Makarna K. genmälde: De ifrågasätter att det varit en läcka i beredarens ventilsystem. Det skulle i sådant fall röra sig om endast 20 liter och detta skulle inte ha kunnat rinna ut utan att spår märkts härav. Under semestern år 1990 upptäckte de att skvallerröret droppade. Det hade droppat till och från. Det kan och skall göra så vid vattenexpansion. Detta innebär således inte att läckage uppstått. M.S. är en släkting som ser till huset regelbundet, minst var fjortonde dag året om. Samma dag som hon upptäckte att det droppade

vatten från skvallerröret, någon gång mellan påsken och sommaren 1990, ringde hon till dem och berättade detta. Hon ringde även rörmokaren som bytte ventilen inom en vecka. Det kan således ha sipprat ut vatten under högst tre veckor. – De har pratat med mattläggaren som gjorde deras badrum, R.S. Han sade att om det från skvallerröret läckt ut 234 m<sup>3</sup> på badrumsgolvet skulle det ha blivit en ränna med kalkavlagringar på golvmattan. Enligt R.S. hade den nog blivit svår att få bort. Det skulle dessutom ha blivit en missfärgning av mattan där vattnet runnit.

### **Va-nämnden yttrade:**

I målet är fråga om betalningsskyldighet för va-avgifter som enligt tillämpliga avgiftsregler skall tas ut i förhållande till uppmätt vattenförbrukning. Vid avgiftsberäkningen skall hänsyn i princip tas till allt vatten som passerat vattenmätaren, oberoende av om vattnet därefter kommit till nyttig användning eller, till följd av läckage eller fel i va-installationen, runnit bort.

Enligt protokollet från provningen av den utbytta mätare visade mätaren 0,2 procent för mycket vid ett flöde motsvarande 25 liter per timme, 1,6 procent för mycket vid ett flöde motsvarande 150 liter per timme och 0,7 procent för mycket vid ett flöde motsvarande 2 500 liter per timme. Mätaren har således, med bedömningsgrunder som är godtagna, visat godkända värden.

Vad som framkommit vid undersökningen av mätaren ger inte något stöd för påståendet att en beaktansvärt mindre vattenmängd än den som registrats skulle ha passerat mätaren. Fråga uppkommer då om utredningen i övrigt ger tillräcklig anledning att ifrågasätta riktigheten av mätresultatet.

Först kan det konstateras att det inte finns underlag för en bestämd uppfattning om vad som föranlett det, i jämförelse med normalförbrukningen, höga mätresultatet. Störningar i mätarfunktionen av det slag som makarna K. påstår kan visserligen inte uteslutas men de torde vara sällsynt förekommande. Blotta påståendet att ett dylikt fel förelegat kan inte få den verkan att abonnenten befrias från sin annars föreliggande skyldighet att betala avgift efter uppmätt vattenmängd, utan därtill måste krävas att det också i övrigt förekommit omständigheter som ger skälig anledning att ifrågasätta mätresultatets riktighet. I detta fall kan inte bortses från kommunens uppgift om att det vid en okulärbesiktning av fastighetens va-installation den 20 februari 1991 kunde konstateras att läckage förekommit. Makarna K. har bara under sina kortvariga vistelser på fastigheten kunnat göra egna iakttagelser beträffande vattenåtgången

och va-installationens skick. Deras uppgifter om frånvaro av läckage måste bedömas mot denna bakgrund. Det är ett väl känt förhållande att till synes obetydliga läckor och måttligt rinnande vattenkranar kan medföra en kraftigt stegrad vattenåtgång. En läcka så liten som tvärsnittet på en tändsticka ger vid fem kilos vattentryck en stråle som fyller en tolv-liters hink på två minuter – under ett dygn kommer 8,6 m<sup>3</sup> att stråla ut ur en sådan läcka.

Den överskjutande vattenmängd som registrerats i förevarande fall är inte större än att den i och för sig låter sig förklaras av ett läckage från en förhållandevis liten läcka eller av någon annan mer eller mindre kontrollerad vattentappning inom fastigheten. På grund härav och då det varken genom kontrollprovningen av vattenmätaren eller i övrigt har kommit fram någon omständighet som gör det sannolikt att vattenförbrukningen varit mindre än vad mätaren uppmätt kan makarna K:s fastställelseyrkande inte vinna bifall.

Va-nämnden lämnade sökandenas talan utan bifall.

*Beslut: 1992-04-03, BVa 26*

*Mål nr: Va 14/91*

Makarna K. överklagade och yrkade i Vattenöverdomstolen bifall till sin vid Va-nämnden förda talan.

Kommunen bestred makarna K:s yrkande.

Vattenöverdomstolen fastställde Va-nämndens avgörande.

*Dom: 1992-10-29, DTVa 11*

*Mål nr: TVa 582/92*

Makarna K. klagade vidare men Högsta domstolen beviljade inte prövningstillstånd.